

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci dosiahnutia zhody zápisu do obchodného registra pri obchodnej spoločnosti **T. v. o. s., so sídlom T.**, na návrh navrhovateľky **J. H., bytom H.**, zast. JUDr. G. H., advokátska kancelária L., s. r. o., so sídlom T., IČO: X., o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 18. januára 2012, č. k. 36Exre 25/2010-95 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2012, č. k. 2Cob 83/2012-103, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I uznesením z 18. januára 2012, č. k. 36Exre 25/2010-95 návrh na dosiahnutie zhody zamietol a účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka ako spoločníčka spoločnosti T. v. o. s., podala návrh na začatie konania podľa § 200a O. s. p. V návrhu uviedla, že v zmysle stále platnej spoločenskej zmluvy uzavretej dňa 18. augusta 1997 medzi navrhovateľkou, J. H. a ďalšími dvoma fyzickými osobami M. Š. a E. Š. bola založená verejná obchodná spoločnosť T. v. o. s., so sídlom T., ktorá bola dňa 29. októbra 1997 zapísaná do obchodného registra. V zmysle predmetnej spoločenskej zmluvy je navrhovateľka spoločníkom, ktorý je zároveň štatutárnym orgánom spoločnosti, vykonávajúcim obchodné vedenie spoločnosti. Z úplného výpisu z obchodného registra spoločnosti vyplýva, že dňa 5. septembra 2007 vykonal Okresný súd Bratislava I zápis v obchodnom registri na základe rozhodnutia spoločníkov zo dňa 28. augusta 2007, spočívajúci vo výmaze navrhovateľky z pozície štatutárneho orgánu spoločnosti a zapísal s účinnosťou od 28. augusta 2007 M. Š. ako spoločníka vykonávajúceho

funkciu štatutárneho zástupcu. Dňa 21. decembra 2007 vykonal registrový súd zápis zmeny zapísaných údajov ohľadom spôsobu konania štatutárneho orgánu spoločnosti. Ďalej v odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že cieľom konania v zmysle § 200a O. s. p. je dosiahnuť zhodu medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom, a teda v konaní podľa uvedeného zákonného ustanovenia súd nie je oprávnený meniť svoje predchádzajúce rozhodnutia v konaní pred obchodným registrom, t. j. v konaniach 9Re 1308/2007 a 5Re 1516/2007. Zápis zmien na základe uvedených návrhov bol vykonaný na základe predložených dokladov, registrový súd vyhodnotil predložené doklady a zápis zmien vykonal. Nakoľko navrhovateľka vo svojom podaní zo dňa 12. mája 2011 tvrdí, že rozhodnutia valného zhromaždenia, na základe ktorých vykonal súd zmenu v časti štatutárny orgán a konanie menom spoločnosti nie sú spôsobilé byť právne záväzné, má právo sa domáhať určovacou žalobou na príslušnom súde o určenie neplatnosti právneho úkonu. Na základe právoplatného rozhodnutia súdu následne potom súd v konaní podľa § 200a O. s. p. vykonaná zápis zmien v spoločnosti T. v.o.s.

Na odvolanie navrhovateľky odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že do registrového odvolacieho konania dňa 19. marca 2012 vstúpila Okresná prokuratúra Bratislava I, ktorá mala za to, že súd po opätovnom podaní návrhu na začatie konania o zosúladenie zapísaného stavu so skutočným, správne, v súlade so zákonom vyzval navrhovateľku k doručeniu rozhodnutia súdu o vyhlásení rozhodnutí spoločníkov, prijatých 28. augusta 2007 a 13. decembra 2007, za neplatné. Konanie podľa § 200a O. s. p., ktorým sa má dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom inak, ako na základe návrhu zápisu, zmenu zápisu alebo výmaz údajov podľa osobitného zákona, je konaním nesporovým, preto si v tomto konaní nemôže súd vyriešiť ako predbežnú otázku platnosť rozhodnutí, na základe ktorých bol vykonaný zápis do obchodného registra podľa ustanovení zákona o Obchodnom registri. Prokuratúra navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Odvolací súd ďalej v rozhodnutí uviedol, že registrový súd nie je oprávnený skúmať platnosť rozhodnutí orgánov spoločnosti, pokiaľ tieto majú všetky formálne náležitosti. Neplatnosti rozhodnutí sa môže osoba oprávnená domáhať osobitnou žalobou

na súde, nie však v konaní o vykonanie zmeny zápisu do obchodného registra. Navrhovateľka uvedené rozhodnutia o neplatnosti rozhodnutí orgánu spoločnosti nedoložila.

Proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 18. januára 2012, č. k. 36Exre 25/2010-95 Sr 385/B a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2012, č. k. 2Cob 83/2012-103 podal generálny prokurátor Slovenskej republiky v zákonnej lehote mimoriadne dovolanie s poukazom na dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky označené uznesenia zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

V mimoriadnom dovolaní uviedol, že uzneseniami konajúcich súdov bol podľa jeho názoru porušený zákon, nakoľko súdy svojím postupom odňali navrhovateľke možnosť pred súdom konať (§ 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p.).

Poukázal citáciou na ustanovenie § 200a ods. 1 a § 120 ods. 2 O. s. p. a ďalej uviedol, že zápis do obchodného registra sa vykonáva na základe dvoch odlišných, samostatných procesných postupov, ktoré majú rozličný zmysel a účel. Prvým procesným postupom je konanie na základe návrhu na zápis podľa zákona o obchodnom registri. Druhým procesným postupom je konanie o dosiahnutie zhody zápisu so skutočným právnym stavom podľa § 200a O. s. p. Zmysel a účel odlišnosti medzi oboma procesnými postupmi zákonodarca *expressis verbis* nevyjadril. Napriek tomu je odlišnosť zrejmalá. Na základe návrhu na zápis podľa zákona o obchodnom registri sa má dosiahnuť rýchly zápis do obchodného registra po formálnom preskúmaní listín. Na základe konania podľa § 200a O. s. p. sa má dosiahnuť ochrana skutočného stavu po materiálnom preskúmaní všetkých potrebných dôkazov. Jedným z účelov konania podľa § 200a O. s. p. je náprava zápisu dosiahnutého na základe návrhu na zápis podľa zákona o obchodnom registri.

Konanie podľa § 200a O. s. p. označuje právna teória (nie však zákonná úprava) ako konanie nesporové. Pojem „nesporové konanie“ v praxi často spôsobuje nedorozumenia spočívajúce v pochybnostiach, či sa v nesporovom konaní riešia aj sporné skutočnosti. Rozdiel medzi sporovým a nesporovým konaním nespočíva v tom, že v nesporovom konaní sporné skutočnosti neexistujú. Rozdiel spočíva v procesnom spôsobe riešenia. V sporovom

konaní je zisťovanie skutkového stavu kontradiktórne a je založené na zistení formálnej pravdy (to, čo účastníci tvrdia). V nesporovom konaní je zisťovanie skutkového stavu založené na materiálnej pravde. Súd vykonáva dokazovanie aj nad rozsah dôkazných návrhov účastníkov.

Ďalej v mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor Slovenskej republiky poukázal, že v konaní podľa § 200a O. s. p., ak je určitá skutočnosť medzi účastníkmi sporná, musí súd spornosť odstrániť a zistiť materiálnu pravdu. Rozsah zisťovania súdu je prísnejší ako v sporovom konaní. Súd v konaní podľa § 200a O. s. p. nemôže účastníkov konania odkázať na to, aby si spornú skutočnosť odstránili žalobou v sporovom konaní (de facto by sa tým súd vyhol prísnejšiemu režimu dokazovania zakotvenému v § 120 ods. 2 O. s. p.).

V danom prípade konajúce súdy zamietli návrh na zápis do obchodného registra z dôvodu, že súd nie je oprávnený hodnotiť skutočnosti, ktoré sú medzi účastníkmi konania sporné. Súdy preto podľa generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhovateľke odňali možnosť konať pred súdom, keďže sa odmietli jej návrhom vecne zaoberať, t. j. odmietli skutkovo a právne vyhodnotiť tvrdenia uvedené v návrhu. Súdy tým zaťažili konanie procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Na margo veci generálny prokurátor Slovenskej republiky považoval za potrebné uviesť, že právna úprava pozná určité právne skutočnosti, ktorých platnosť nie je možné vyvrátiť v konaní podľa § 200a O. s. p. Registrový súd napríklad nie je oprávnený skúmať platnosť uznesenia valného zhromaždenia akciovkej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, keďže osobitný zákon upravuje procesný postup pre domáhanie sa relatívnej neplatnosti takýchto uznesení (§ 131 obchodného zákonníka). V danom prípade však o takúto situáciu nejde. Navrhovateľka tvrdila neplatnosť spoločenskej zmluvy, respektíve uznesenia valného zhromaždenia, pri verejnej obchodnej spoločnosti, kde osobitný procesný postup domáhania sa neplatnosti nie je zákonom zakotvený. Navyše, na rozdiel od kapitálových spoločností, pri verejnej obchodnej spoločnosti nie je platnosť uznesenia spoločníkov relatívna, ale absolútna.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení,

že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p. vec preskúmal podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a s § 243a ods. 3 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vychádzal zo skutočnosti, že navrhovateľka počas konania tvrdila neplatnosť spoločenskej zmluvy, respektíve uznesenia valného zhromaždenia verejnej obchodnej spoločnosti, kde osobitný procesný postup domáhania sa neplatnosti nie je zákonom upravený, a pri tejto obchodnej spoločnosti je neplatnosť uznesenia spoločníkov absolútna. Nakoľko sa súdy uvedeným návrhom vecne nezaoberali, t.j. v rozpore s ustanovením § 200a O. s. p. odmietli skutkovo a právne vyhodnotiť tvrdenia uvedené v návrhu, týkajúce sa platnosti spoločenskej zmluvy, zaťažili konanie procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Podľa ust. § 5 ods. 2 zák. č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri návrh na zápis sa podáva na tlačive ustanovenom osobitným predpisom a musí byť doložený listinami, z ktorých vyplývajú údaje, ktoré sa majú do obchodného registra zapísať, a listinami, z ktorých vyplývajú skutočnosti, ktoré sa majú podľa tohto zákona preveriť.

Podľa ust. § 6 ods. 1 zák. č. 530/2003 Z. z. registrový súd pred zápisom údajov do obchodného registra, zápisom zmeny zapísaných údajov a výmazom zapísaných údajov (ďalej len "zápis") z predložených listín preverí, či a) návrh na zápis podala oprávnená osoba, b) je návrh na zápis úplný, c) sú spolu s návrhom na zápis predložené všetky prílohy

ustanovené osobitným predpisom, d) sú prílohy predložené vo forme ustanovenej osobitným zákonom 1), e) údaje uvedené v návrhu na zápis sa zhodujú s údajmi vyplývajúcimi z predložených príloh, f) bol zaplatený súdny poplatok okrem podaní, ktoré podľa osobitného zákona 6d) nepodliehajú poplatkovej povinnosti.

Podľa ust. § 8 ods. 1 zák. č. 530/2003 Z. z., ak sú splnené podmienky podľa § 6 a 7, registrový súd vykoná zápis v lehote dvoch pracovných dní od doručenia návrhu na zápis. V prípade cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností registrový súd vykoná zápis, ak sú splnené podmienky podľa § 7 ods. 16, v lehote 30 dní od podania návrhu na zápis. Ak návrh na zápis obsahuje deň, ku ktorému má byť navrhovaný údaj zapísaný, registrový súd zapíše údaj k tomuto dňu. Ak registrový súd vykonáva zápis neskôr, alebo ak návrh na zápis neobsahuje deň, ku ktorému má byť navrhovaný údaj zapísaný, registrový súd zapíše navrhovaný údaj ku dňu nasledujúcemu po dni vykonania zápisu. Proti vykonaniu zápisu v súlade s návrhom na zápis nie sú prípustné námietky.

Dovolací súd preskúmal procesný postup súdov z hľadiska namietaného porušenia ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Konanie vo veciach obchodného registra, ktorým sa má dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom, má všetky typické znaky nesorového konania, tzn. môže začať nielen na návrh účastníka, ale aj z úradnej moci a jeho cieľom je zabezpečenie určitého verejného záujmu a postupu súdu v konaní. Právna povaha konania vo veci obchodného registra nemá povahu občianskeho súdneho konania, je „inou“ činnosťou súdu. Preto v tomto „inom“ nesorovom konaní súd neposudzuje platnosť právnych úkonov ani ako predbežnú otázku, nakoľko na takéto „predbežné“ určenie nie je oprávnený.

Počas tohto nesorového konania súd síce postupuje podľa § 120 ods. 2 O. s. p. a je povinný vykonať aj ďalšie dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemôže však v rámci konania vo veci obchodného registra, ani prejudiciálne riešiť otázku platnosti či neplatnosti právnych úkonov, ani neplatnosti uznesení valných zhromaždení obchodných spoločností, ktoré konanie prináleží príslušnému súdu, na základe až ktorého výsledku právoplatnosti rozhodnutia súdu môže vykonať zápis, ktorým zosúladi zapísaný stav so skutočným.

Dovolací súd preskúmaním postupu súdov v konaní vo veci obchodného registra

v zmysle uvedeného nezistil rozpor s ustanovením § 200a O. s. p., pre ktorý dôvod nebola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 243i ods. 2 v spojení s ust. § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol, nakoľko nebol naplnený tvrdený dôvod mimoriadneho dovolania, upravený v ustanovení § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p. (t. j. v konaní súdov nedošlo k vade konania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. mája 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová